

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

De binnenkamer van het lijden

“De Koning heeft mij gebracht in Zijn binnenkameren”

Hooglied 1:4 m

De Kerk overdenkt het bitter lijden van Sions betalende Borg en Middelaar. En in de geest volgen wij Hem, dragende Zijn kruis. Ge hoort Hem op die smartelijke weg wenen: ‘O God, hoe zwaar, hoe smartelijk valt dit lijden voor Mijn gemoed’. Nu moeten we echter wel oppassen, dat we in Christus in Zijn lijden geen martelaar zien. We zouden dan hoogstens kunnen wenen als Jeruzalems dochter weleer. God beware ons daarvoor.

Onze tekst spreekt van binnenkameren. Kameren, die voor een ieder gesloten zijn. Maar voor des Konings kinderen worden die deuren bij ogenblikken geopend. Dan gaat de grote Sleuteldrager Zelf voor. Hij opent dan en niemand sluit. Maar als Hij sluit, kan ook niemand openen. Het is de bruid uit het Hooglied, die in die binnenkameren is ingeleid. Ze zegt het immers zelf: De Koning heeft mij gebracht in zijn binnenkameren’. Zelf had ze geen rechten. Al kon ze dan gewagen van zijn uitnemende liefde en al had ze dan de kussen op haar lippen geproefd; toch, voor die binnenkameren moest ze blijven staan.

Alleen bij hoge uitzondering liet een koning in het oosten het toe, dat vreemdelingen in die binnenkameren werden ingeleid. En Sulamith was toch een vreemdelinge. Ze was zwart omdat de zon haar beschenen heeft. En toch wordt ze nu gebracht

in die binnenkameren. Nee, ze draagt zelf niet de sleutel. Ze kan ook niet gaan wanneer ze wil. Ze wordt er gebracht. Dan gaat de koning voor, zij mag volgen. Waar die kameren geweest zijn, ach we kunnen slechts gissen. Het zijn nu eenmaal binnenkameren. Wat ze er gezien heeft? Ook dat is verborgen. Maar er zullen schatten en wapenen geweest zijn. Al het goud en al het zilver. De mirre en de aloë.

In zulke binnenkameren schiet maar één ding over, verwondering: ‘Hoe groot is Uw goed!’ En waar de Schrift vervuld is met de naam van Christus, lezen we ook op deze bladzijde Zijn heilige naam. Hij is de Koning der koningen. En Hij draagt de banier boven tienduizenden.

En nu zijn er velen die Hem gevolgd zijn. Zij hebben wonderen gezien, ze hebben tranen geschreid en zijn ontroerd geweest. Maar in Zijn binnenkameren liet Hij alleen toe Zijn volk, van de Vader verkregen. Een Manasse heeft een blik gehad in die binnenkameren. Een Efraïm is daarin geleid. Een Rachab heeft zich aldaar verwonderd. In die binnenkameren mocht een Simon Petrus inblikken, toen dat wenende oog van zijn Meester hem aankeek. Een moordenaar mocht vlak voor zijn sterven mee ingaan in die binnenkameren.

En gij, mijn lezer of lezeres, is de Heere u wel eens voorgegaan? Hebt ge wel eens heilig verwonderd gele-

gen aan Zijn gezegende voeten? De Kerk overdenkt het bittere lijden van de Borg. Is dat niet een binnenkamer? Niet een ieder wordt even diep ingeleid in die kamer. Hier moet elk de schoenen van de voeten ontbinden.

Slechts drie van de discipelen mogen mee tot een steenworp afstand. In Gethsémané’s hof ziet ge dan hoe de Borg kruipt in het stof. Daar wordt de aarde rood van Zijn bloed. Daar hoort ge Hem in gewilligheid uitroepen: “Uw wil geschiede!” Welk een binnenkamer is het ook als Hij van rechterstoel tot rechterstoel geleid wordt. Waar Hij geeseld wordt, waar de doornenkroon op Zijn hoofd geplant wordt. Daar waar ploegers over Zijn rug gaan. Heilige binnenkamers zijn het. Ook op Golgotha als Hij tussen hemel en aarde de zoenprijs betaalt. Ach, ik weet, er wordt in deze weken veel over gepreekt. Maar veelal blijft men staan voor de deur. Men mist de sleutel, omdat men de Sleuteldrager niet kent. Het is daarom ook een binnenkamer. En het heilgeheim wordt aan Zijn vrienden getoond. Zulk een binnenkamer krijgt alleen maar waarde als er schuld is. En al is er dan schuld, dan kan een mens uit zichzelf toch niet beschikken over de toegang tot de binnenkameren. Hij moet er

Inhoud

Meditatie: De binnenkamer van het lijden	1
Een spiegel	2
Opgemerkt in Israël	4
Van Overzee: Wat is uw naam? 6 (Oranje-) Nassau en de Nederlanden (3)	7
Kerknieuws	8
Berichten	9
Predikbeurten	10

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
F. Bolstraat 12, 2981 CC Ridderkerk
tel. 0180-425915.

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: C.G. van Es
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

Abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor
abonnementsgelden: 64327.

Alle advertenties aan:

Administratie van de Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: f 24,00 = €11,- per
halfjaar (te betalen per 1 april en 1
oktober d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:

Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.

Zeepost:

Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

Advertenties f 1,10 = €0,50,- per mm.

Familieberichten

f 0,85 = €0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

gebracht worden. Sulamith is daar
gebracht.

Kent ge er ook iets van? Dan zult ge
toch eerst gebracht moeten worden
in de binnenkamers van schuld en
zonden. Daar is geen mens bij als de
eerste tranen naar een onbekende
God geweend worden. Het is een
heilige binnenkamer als gefluisterd
wordt: "Zie, hij bidt". Een heilige
binnenkamer is het als de tranen
over de wangen vloeien. Maar de
binnenkamers worden pas geopend
als ik in Gods Woord word inge-
leid... Om te leren, dat alles van mij
geen grond is voor mijn zaligheid.
Hoe zalig dan om in die heilige
gebouwen te mogen gaan. Daar is
het vrije gunst die eeuwig God
bewoog. Maar hoe groot ook om in
de binnenkamers van het lijden van
de Borg te mogen verkeren. Hem te
overdenken in Zijn dierbaarheid.
Aan Hem alleen maar genoeg te
hebben. En buiten Hem geen leven
te kunnen vinden. Maar ik moet er
gedurig in gebracht worden. Nooit
kan ik uit mijzelf die binnenkame-

ren vinden. Die liefde kan ik niet
opwekken. Het is alles Gods werk,
zowel het één als ook het andere.

Dan rest nog een laatste vraag: Zijt
gij reeds een voorwerp geworden
van die bearbeiding? Is de Koning u
reeds te sterk geworden? Zo niet, het
is erg. Maar het is nog niet te laat.
Mocht er dan in uw hart een vraag
geboren worden naar ontdekking en
beking.

En hebt ge er iets van geleerd, het is
zo groot. Maar er is veel meer. De
ene binnenkamer roept naar de
andere binnenkamer. Nooit raakt
men er uitgeleerd. Straks aan het
einde des levens gaat Sion naar huis,
naar Gods binnenkamers. Dan zul-
len daar de blijde zangers staan. Hoe
ontroerend om daar te mogen ingaan
en dan voor eeuwig. Om dan eeuwig
te zingen van Gods goedertieren-
heid. Dan heeft de Koning Zijn volk
ingebracht in Zijn binnenkamers.
Voor eeuwig!

Barneveld,

ds. E. Venema.

Een spiegel

Sommige boeken trekken de aan-
dacht. Zo ook het boek van Geert
Mak, *De eeuw van mijn vader*
(Uitgeverij Atlas, 1999). Het ontving
in het jaar 2000 de kwalificatie
'Boek van het jaar'. In het exemplaar
dat voor mij ligt, zie ik dat het de
tiende druk is, veertien maanden na
verschijning. Dat wil nogal wat zeg-
gen in de boekenwereld. Ik heb de
laatste weken eens wat in dit lijvige
boek (524 bladzijden!) zitten lezen
en heb me afgevraagd waarom er
zoveel duizenden van verkocht zijn.
Eerlijk gezegd heeft het boek me
geschokt. Laat ik proberen uit te leg-
gen waarom.

Geert Mak is ongetwijfeld een
begaafd schrijver. Hij geeft in dit
boek een biografie van het
Nederland van de twintigste eeuw in
de vorm van een familiegeschiedenis
aan de hand van interviews, oude
krantenberichten en vele honderden
bewaard gebleven brieven van
gezinsleden. Zo trekt de twintigste
eeuw aan het oog van de lezer voor-
bij: het landelijke Nederland aan het

begin van de eeuw, de opkomst van
de zuilen (de roomse, de protestantse
en de 'rode'), de crisisjaren, de
wereld van Nederlands Indië, de oor-
log en daarna: de roerige jaren
zestig, de opkomst van de televisie,
de neergang van de zuilen, de wel-
vaart en het materialisme van het
einde van de eeuw. Er zijn wel meer
boeken geschreven als *De eeuw van
mijn vader* en er zullen er nog wel
meer volgen. Al lezend heb ik me
zitten afvragen waarom van dit boek
nu zoveel duizenden exemplaren zijn
gekocht en gelezen. Wat spreekt de
mensen er in aan? Misschien is het
de *herkenning*, vooral bij de oudere
generatie. Wie boven de vijftig is, zal
bij het lezen van menige bladzijde de
gedachte krijgen: ja, zó was het!
Misschien is het ook de *intimiteit*
van het boek: men groeit mee met
een door en door Hollands gezin in
de twintigste eeuw en het is waar wat
we lezen op de achterkant: het wordt
verteld 'vanuit de keuken van een
doorsnee Nederlandse familie'.

Toch... als er niet meer van dit boek

te zeggen zou zijn, zou ik het in ons kerkelijk blad niet ter sprake hebben gebracht. Ik schreef hierboven: het boek heeft me *geschokt* – en dat is de reden dat het hier aan de orde wordt gesteld. Waarom geschokt? Geert Mak is niet alleen een begaafd schrijver, hij is ook de zoon van een gereformeerd predikant. En wat mij schrijnender dan wat ook trof, is de teloorgang van de Gereformeerde Kerken die in dit boek beschreven wordt en vooral ook de wijze waarop die beschreven wordt. Zo schrijft Mak over zijn diep ernstige grootmoeder die leefde in het begin van de eeuw: ‘Je kon ieder ogenblik voor de rechterstoel des Heeren geplaatst worden. En hoe zou Hij dan oordelen? Die vraag hield velen voortdurend bezig, ook mijn grootmoeder...’ (30). Maks vader, zoals gezegd een gereformeerd predikant, diende lange jaren in Indië. In zijn jonge jaren sympathiseerde hij aanvankelijk met de bekende dr. J.G. Geelkerken, die in opspraak geraakte vanwege zijn opvattingen over de historische werkelijkheid van de eerste hoofdstukken van het boek Genesis. Later distantieerde Maks vader zich van Geelkerken, die in 1926 door de Synode van Assen werd afgezet. Nog weer later ziet men Maks vader gaandeweg gaan verschuiven en meer en meer vervreemden van de opvattingen van zijn jonge jaren. Hij was de enige gereformeerde predikant niet die het zo verging! En Mak zelf? Veelzeggender dan al het andere is misschien wel de licht spottende wijze waarop hij tegen het einde van zijn boek vertelt hoe hij zijn tweede vrouw heeft leren kennen: ‘Ikzelf liep op het Maastrichtse carnaval een studerende moeder met kinderen tegen het lijf, met wie ik onverwacht gelukkig werd... (498).

Dát schokte mij in dit boek: het ontzaglijke verschil in leefwereld tussen grootmoeder en kleinkind. Grootmoeder leefde onder diepe indrukken van de komende eeuwigheid: zij moest kunnen *sterven*! En de kleinzoon is een licht ironische, soms ronduit spottende man geworden die – zoals men dat wel noemt – ‘niet los’ is van de wereld waarin hij is opgegroeid, maar er toch innerlijk helemaal aan is ontgroeid en er soms met ergernis, soms met vertedering en soms met spottende verbazing

naar terugkijkt. En ik denk dat ik wel weet waarom dit boek zo massaal is gekocht en gelezen: duizenden en duizenden gereformeerden én ex-gereformeerden hebben er zich in *herkend*. Nee, niet alleen herkend in de boeiende beschrijving van het leven van een gereformeerd gezin in de loop van de twintigste eeuw, maar vooral herkend in de wijze waarop de schrijver innerlijk is vervreemd van het ‘oude gereformeerde leven’. Opvallend is daarbij dat Mak op begripvolle wijze en vaak met sympathie schrijft over tal van verschijnselen en opvattingen, maar dat hij van de bevindelijk gereformeerde religie heel weinig moet hebben. Zijn toon wordt dan zelfs ronduit venijnig. Zo haalt hij aan het begin van zijn boek een eierboer voor het voetlicht, die ‘niet zeker wist of hij wel een kind van God was, zijn gemoed met allerlei teksten martelde en streed voor zijn zaligheid’ (30). Maks grootmoeder kon maar niet genoeg van de verhalen van deze man krijgen. ‘Want o, het oordeel en dan de eeuwigheid!’ Maar Maks grootvader, die de geestelijke ligging van zijn vrouw bepaald niet deelde, maakte de eierboer voor een smeerlap uit en joeg hem het huis uit... Nu durf ik over de eierboer in kwestie geen oordeel te vellen, maar ik denk wel dat deze houding typerend is voor vele moderne gereformeerden, die voor ik weet niet hoeveel zaken begrip kunnen opbrengen, maar *niet* voor het bevindelijk gereformeerde leven. Opvallend is ook de afkeer waarmee Mak over Kuyper spreekt – Kuyper, die toch eens het boegbeeld en de onbetwiste voorman van de gereformeerden in ons land was! Die afkeer is echter nog mild te noemen vergeleken met de hoon die hij uitstort over de ‘kerkvorsten’ die verantwoordelijk moeten worden gehouden voor de afzetting van dr. Geelkerken in 1926 – Mak noemt het een ‘bizarre affaire’ (460). Elk spoortje van begrip voor het feit dat hier toch het *schriftgezag* in het geding was, ontbreekt.

Tegen het einde van het boek maakt de schrijver op een onthutsende wijze de balans op van de huidige toestand in ‘zijn’ kerken: ‘Waar men zeventig jaar eerder nog discussieerde over de vraag of de slang in het paradijs al of niet letterlijk had gesproken, hoor ik nu binnen de

gereformeerde wereld opvattingen waarover zelfs de grootste nieuwlichters van toen het hoofd zouden schudden. De vier evangeliën worden door velen niet meer beschouwd als feitelijke verhalen, maar als vier verhandelingen die elk een eigen beeld scheppen van Christus en het christendom, vier ‘verpakkingen’ van het geloof, zoals de gereformeerde theoloog H.M. Kuitert het uitdrukt. De maagdelijke geboorte wordt gezien als een fictie, de leer van de drie-eenheid Vader, Zoon en Heilige Geest geldt als achterhaald en ook aan de goddelijkheid van Jezus zelf wordt door sommige gereformeerde theologen nu openlijk getwijfeld...’ (492).

Al even onthutsend vond ik het, te lezen hoe bepaalde vragen die op dit moment de bevindelijk gereformeerden bezig houden, ook in het begin van de twintigste eeuw onder de toenmalige gereformeerden hebben geleefd, zij het in een ietwat andere vorm. Zo was daar de opkomst van de *radio*. Ik citeer: ‘Boeken kon men weren uit winkels en bibliotheken, theater, bioscoop, dans, socialisme en andere vreselijkheden konden met het wapen van de sociale controle worden bestreden, maar de radio drong ongegeneerd door alle scheidsmuren heen...’ (87). Al snel zagen de ‘mannenbroeders’ grote mogelijkheden in het nieuwe medium. Nu konden ‘personen buiten het christelijke leven geëvangeliiseerd worden’! Zieken en zwakken konden door middel van de radio preken beluisteren... En zo kwam het dan tot de oprichting van de NCRV. Zo kon, schrijft Mak, rond de Kerst voor het eerst ‘Daar ruist langs de wolken’ door de radio worden beluisterd. Het doet allemaal sterk denken aan de vragen die op dit moment spelen rond de mogelijkheid en de wenselijkheid om de moderne communicatiemedia in te zetten ten dienste van de evangelieverkondiging. Wat mij opviel bij het lezen van dit boek was de gretigheid, het optimisme en de oppervlakkigheid waarmee de gereformeerden van toen het nieuwe medium hebben aangegrepen. Zou het ons niet een les moeten zijn?

Het boek van Geert Mak houdt ons een spiegel voor. Zal de volstrekte teloorgang van de gereformeerde

zuil – destijds met zoveel elan door Kuyper en de zijnen opgericht – eens gevolgd worden door de ondergang van de bevindelijk gereformeerde zuil? Het boek stelt ons ook voor een klemmende vraag. Hoe is het toch *mogelijk* geweest dat de eens zo beginselvaste, door en door rechtzinnige Gereformeerde Kerken in zo korte tijd op zo'n aangrijpende wijze zijn verworden tot wat ze nu zijn: in feite op veel plaatsen een bolwerk van vrijzinnigheid, waarbij die van de negentiende eeuw soms nog verbleekt? Mak zal op die vraag een heel ander antwoord geven dan wij. Hij zal ongetwijfeld heel die ontwikkeling ook heel anders *waarderen*. Zelf ben ik er van overtuigd dat de diepste oorzaak van het verval van welke kerk dan ook altijd weer gezocht moet worden in het verdwijnen van het oprechte en door Gods Geest gewerkte *geestelijk leven*. Maks grootmoeder is verdwenen! Niet alleen de vrouw is overleden,

maar het type mens is heengegaan, die vreesde voor de eeuwigheid, besef had dat sterven God ontmoeten is en dat dat niet anders kan dan alleen in de toegerekende gerechtigheid van Christus. Mak – en velen met hem – maken een verschrikkelijke vergissing door te menen dat zulke zielenvragen bij *grootmoeders* horen. Ze behoren bij het volk van God! Die vragen gaan leven in het hart als de Geest van Christus gaat overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel. En als dát leven verdwijnt, blijft van alles wat wij gemaakt hebben op den duur niet anders over dan een vermoldme zuil, die nog even blijft staan, maar vroeg of laat onherroepelijk instort. Laten we daarom maar goed kijken in dit soort spiegels – en hun les ter harte nemen.

Capelle aan den IJssel,
ds. A. Moerkerken

Opgemerkt in Israël

Kinderen in het nauw

Op 1 september konden we de schooldeuren openen voor onze leerlingen en ook voor de kleintjes op de kleuterschool Yoko. Dankzij Gods genade was dit mogelijk, want we hadden te kampen met grote financiële problemen... Vanwege deze problemen hebben we de bouwplannen voor een kleuterschool op het terrein van de Anglicaanse school stopgezet. De kleuterschool moest daarom op het terrein van Christ Church blijven... We zijn erg blij met het aanbod van Christ Church om de voormalige boekwinkel te gebruiken als kantoor. De klaslokalen, de kleuterschool en het kantoor bevinden zich nu alle binnen de poort, wat erg belangrijk is in deze onveilige tijd.

Een paar zinnen uit de laatste nieuwsbrief van de Makor HaTikva school in Jeruzalem. Enkele jaren geleden voerden de kinderen van de Johannes Calvijnschool een actie voor hun leeftijdsgenootjes in de hoofdstad van Israël. De uiteindelijke opbrengst was een bedrag waar je stil van werd. Dit jaar mocht ook het Deputaatschap voor Israël weer een

bijdrage leveren. Op zichzelf al reden genoeg om eens een kijkje te gaan nemen in de oude stad van Jeruzalem, de plaats waar de school is gevestigd. Zou het al beter gaan met de geldelijke zorgen? Daar kwam nog wat bij. Het was het deputaatschap ter ore gekomen dat er ook andere zorgen speelden. Toen onze algemeen secretaris Johan de Jong onlangs een paar dagen in Israël was, leek dan ook een geschikt moment aangebroken om de school weer eens te bezoeken.

Waar moet ons kind naartoe?

Om twee uur hadden we afgesproken. Door het regenachtige weer en filevorming bij Jeruzalem kwamen we pas om half drie aan. We reden met onze auto door de Jaffapoort de oude stad binnen en parkeerden op het terrein van Christ Church. Daar werden we opgewacht door Rachel, de 'principal' van de school. Ze werd vergezeld door Boaz, voorzitter van het bestuur, en een Nederlandse vrouw die al jaren in Israël woont en verschillende kinderen op deze school heeft zitten.

Aan haar vroegen we waarom ze

haar kinderen niet op een 'gewone' school had gedaan. Het is natuurlijk fijn dat er speciaal een school is voor kinderen van Messiasbelijdende Joden, Arabische christenen en ouders met een andere nationaliteit, maar ontstaat er zo geen christelijk ghetto? Isoleer je de kinderen zo niet van de Israëliëse samenleving? Zou er juist geen getuigenis van uitgaan als christelijke kinderen zitten temidden van Joodse kinderen, religieus of niet?

Het antwoord dat deze moeder gaf was helder. In de eerste plaats is er een ontzaglijke verruwing op de openbare scholen. Leerlingen gebruiken geweld tegen elkaar en naar de leerkrachten wordt niet geluisterd. Moraal en tucht zijn op een dieptepunt gekomen. Zelfs de regering weet geen raad meer met de situatie. Eigenlijk heeft de overheid er zelf aan meegewerkt dat het zo ver gekomen is. In Israël is het bij de wet verboden om je kinderen te slaan. Deze wet was gericht tegen kindermishandeling, iets dat in alle lagen van de samenleving en vooral bij Russische immigranten voorkwam. Men is nu echter doorgeslagen naar de andere kant. Als een kind een tik op zijn vingers krijgt, kan het zijn ouders aangeven bij de politie. De kinderen wéten dat ook. Op school krijgen ze te horen wat hun rechten zijn. Regelmatig worden ze uitgehooard door hun juffrouw of meester. Het gevolg is dat ouders soms worden opgepakt, zoals onlangs is gebeurd met een echtpaar dat behoort bij een Messiasbelijdende gemeente. We mogen dus blij zijn dat deze school er is. We hebben er bewust voor gekozen onze kinderen hierheen te sturen. Maar de belangrijkste reden is dat hier de Bijbel opengaat, zowel het Oude als het Nieuwe Testament. Als hier over de Heere Jezus wordt gesproken, gebeurt dat met liefde en eerbied. Zijn Naam wordt hier niet gevloekt. Kortom, wat de kinderen thuis en in de gemeente horen, dat horen ze ook op school.

Het bleef even stil nadat deze moeder had gesproken. Haar woorden troffen ons. We dachten eraan dat ook in Nederland het bijzonder onderwijs zó is begonnen. Eerst het christelijk onderwijs, daarna het reformatorisch onderwijs. Als noodzaak én als zegen. Vanuit de nood geboren en door God geschonken.

Opdat onze kinderen thuis, op zondag én in de week hetzelfde zouden horen. Daar mag geen tweespalt tussen zijn. Als onze kinderen in de kerk de waarheid horen en op school een valse of een oppervlakkige leer, dan gaat er zo makkelijk iets stuk vanbinnen. Als we hen thuis een christelijke levensstijl zoeken bij te brengen, dan moeten we hen niet naar een school sturen waar diezelfde levensstijl wordt doorkruist of zelfs bespottelijk gemaakt. Kinderen zijn zo kwetsbaar, vooral in hun eerste levensfase. Ze moeten eerst weerbaar gemaakt worden, om vervolgens in onze gesecculariseerde samenleving in te kunnen groeien. Ook hún hart staat voor het kwade open. Daarom is het bovenal nodig dat ze de Heere leren liefhebben en vrezen. Wat een voorrecht als de Almachtige daarvoor niet alleen de prediking en de opvoeding, maar ook het onderwijs zou willen gebruiken. Kerk, school en gezin moeten een drie-eenheid vormen. In de naam van de eerste reformatische school die van start ging in ons vaderland, komt dat nog tot uiting: 'De Driestar'. Laten die sterren dan niet verbleken! En laat er niet één van gemist worden! Opdat onze kinderen niet in het nauw komen. In Nederland en Israël.

De satan zit niet stil

Natuurlijk mogen we van een school geen wonderen verwachten. Onze kinderen zijn geen engelen, en leerkrachten of bestuurders zijn dat evenmin. En nergens zit de duivel stil. Dat blijkt ook in Israël. Eén van de medewerkers van de school was in opspraak gekomen. Jaren geleden was er iets voorgevallen in zijn persoonlijk leven. Hij had zich bij een bepaalde gelegenheid anders gedragen dan van hem verwacht mocht worden. Nu gingen er geruchten dat hij zijn leven niet echt gebeterd had. Hij was een bekwame medewerker, een bewogen mens, maar sommige gedragingen riepen hier en daar toch vragen op. De geruchtenstroom zwol aan en de naam van de school dreigde in opspraak te raken. Het ergste was dat de Naam des Heeren nu gelasterd kon worden. Was Makor HaTikva niet de enige school in Jeruzalem waar de Naam van Yeshoea (Jezus) wordt genoemd? Hoe moest er nu gehandeld worden? Om een lang verhaal kort te maken: het bestuur van de school zag zich

vorig jaar genoodzaakt de betreffende medewerker te ontslaan. Men deed dat met pijn in het hart, zoals merkbaar was in het gesprek dat we hadden op het terrein van Christ Church. Verdriet stond te lezen op het gezicht van Boaz, sinds kort de nieuwe voorzitter van het bestuur. De genoemde beslissing was pijnlijk voor degene die het betrof, maar ook voor de school als zodanig. De medewerker had nogal wat contacten in het buitenland. Met zijn heengaan droogde ook een deel van de giftenstroom op. Het bestuur wist dat dit zou gebeuren, maar wilde zich daarvoor toch niet laten beïnvloeden in de beslissingen die genomen moesten worden. De gunst des Heeren was hun liever dan de gunst van mensen. Ze begeerden verder te gaan in biddend opzien tot Hem Die alle dingen bestuurt en Die de harten neigt.

De Heere heeft hen niet beschaamd. Wat de mensen in Holland bijebracht, kwam precies op het juiste moment. Rachels gezicht straalt, als ze het vertelt. Ze is principal met twee benen in de praktijk. Het liefst staat ze voor de klas. Ze houdt van de kinderen. Na de zomervakantie heeft de school opnieuw zijn deuren geopend. Ondanks de onrust had niet één van de ouderparen z'n kinderen van school gehaald. Nieuwe kinderen waren aangemeld, hoewel iets minder dan in het voorgaande jaar. En ook de kleuterschool mocht voortgang vinden, zoals de nieuwsbrief al aangaf. De inkomsten zijn inderdaad iets teruggelopen, maar daar staat ook iets tegenover. De ouders zijn meer bij de school betrokken geraakt. Vroeger waren ze wel eens wat passief, nu zien ze de school als hun eigen school. Moeders lopen soms een morgen mee en er worden offers gebracht, hoewel veel gezinnen het echt niet breed hebben.

Ook weer een les voor ons! Wij willen wel graag goed onderwijs voor onze kinderen en we staan de zuivere waarheid voor, maar hebben we er ook wat voor over? Is de school ons wat waard? En stralen we dat ook uit naar onze kinderen? In Jeruzalem zetten ouders en leerkrachten zich in voor een school waar de Bijbel open gaat, in woord en daad. Nee, het is geen volmaakte school. Een aantal zaken is voor verbetering vatbaar. Maar we waren toch blij met wat we

hoorden. En het bestuur staat voor de zaak waarover het gaat.

Vinger aan de pols

Toch is het nodig om voortdurend de vinger aan de pols te houden. Ook dat kwam in het gesprek naar voren. Het zou kunnen zijn dat niet-christelijke ouders hun kinderen gaan aanmelden bij Makor HaTikva. Dat heeft iets aantrekkelijks. Het versterkt de financiële basis van de school. En zulke kinderen zouden elke dag over de Heere Jezus kunnen horen. Maar in dat laatste zit nu juist de kneep. In Nederland is, na een jarenlange schoolstrijd, het bijzonder onderwijs door de overheid erkend. Die erkenning is geen onbedreigd bezit. Soms lijkt het erop dat de schoolstrijd weer opnieuw gevoerd moet worden. Maar het is een feit dat we nog christelijk onderwijs mogen hebben, dat de overheid er geld voor uittrekt en dat de inhoudelijke invulling tot op zekere hoogte aan de scholen zelf wordt overgelaten. In Israël ligt dat heel anders. Er kan op Makor HaTikva alleen maar uit het Nieuwe Testament gesproken worden, omdat alle ouders er achter staan. Als één vader of moeder dat niet wil en zich op de wetgeving beroept, wordt het Nieuwe Testament en in het ergste geval zelfs de school gesloten. Het bestuur en de leerkrachten beseffen dit. Bij het aannemen van nieuwe leerlingen moet dus voortdurend de vinger aan de pols gehouden worden.

Er is wijsheid voor nodig om een school in deze omstandigheden draaiend te houden zonder zelf te gaan draaien. Dat is de indruk die we overhielden aan het eind van het gesprek. We wensten Boaz, Rachel en de jonge moeder die wijsheid van harte toe. Opdat Makor HaTikva zal mogen zijn en blijven wat de naam al aangeeft: een bron van de hoop, de ware hoop die nimmermeer vergaat! Als we even later buiten staan, merken we dat de sfeer op straat grimmig is geworden. Overal staan agenten en militairen, terwijl politiewagens met zwaailicht en sirene zich in éénzelfde richting haasten. Via de Jaffa Gate rijden we in de richting van de Jaffa Street. Bij een kruispunt worden we tegengehouden. De weg naar de binnenstad is afgesloten. Het is duidelijk dat een aanslag is gepleegd in het hartje van Jeruzalem. Terwijl we een andere route kiezen

en ambulances vol slachtoffers links en rechts langs ons heen jagen, vernemen we dat het mis gegaan is op de hoek van de Jaffa Street en de King George. We bellen direct naar huis om onze familie te laten weten wat er gebeurd is en dat wij, Gode zij dank, in orde zijn. Stel dat het gesprek in Christ Church een half uur eerder was afgelopen en we de route van de Jaffa Street hadden genomen... Diezelfde avond blijkt dat een Palestijn om zich heen is gaan schieten en dertig mensen heeft verwond, voordat hij zelf kon worden uitgeschakeld. In de daarop volgende dagen zullen enkelen van hen aan hun verwondingen bezwijken.

We begonnen dit stuk met een paar citaten uit de nieuwsbrief van Makor HaTikva. De laatste zin was: *De klaslokalen, de kleuterschool en het kantoor bevinden zich nu alle binnen de poort, wat erg belangrijk is in deze onveilige tijd.* Wie zal er nog aan twifelen? Kinderen in het nauw... Wie denkt aan hen? Wie bidt voor hen? Moge de Heere ruimte maken, in school en samenleving. Maar bovenal in het hart van benauwde en bedroefde zondaren, jong en oud. Rehoboth: de Heere heeft ruimte gemaakt. Om Jezus' wil!

Israël,

ds. C. Sonneveld

Van Overzee

Wat is uw naam?

Vorige maand hebben we weer een bezoek gebracht aan onze kinderen in New Jersey en de gemeente in Franklin Lakes mogen dienen. Het was maar voor ruim drie dagen, en die waren spoedig voorbij. We hebben gelijk de gelegenheid maar waargenomen het verwoeste stadsdeel waar de torens van het World Trade Center gestaan hebben, te bezoeken. Lange rijen mensen stonden te wachten op hun beurt, een platform op te gaan vanwaar een goed overzicht over de plaats van het onheil te verkrijgen was. Eertijds drukke straten waren nog afgesloten en overal waren wegversperringen en schuttingen geplaatst, zodat de opruimwerkzaamheden ongestoord door konden gaan. Grote vrachtauto's vol puin en as kwamen gedurig het terrein af, en hoewel men al bijna vijf maanden bezig is, zal het nog geruime tijd duren voordat de restanten volledig opgeruimd zullen zijn. Overal op de hekken en schuttingen zag je ook schriftelijke reacties in de vorm van 'in memoriams' en condoleances en andere uitingen van meeleven aangebracht. Het was alles erg indrukwekkend, en bracht vele herinneringen terug aan het verschrikkelijke nieuws dat op 11 sep-

tember j.l. de wereld in beroering bracht. Rijen namen van omgekomenen, namen van achtergeblevenen, echtgenoten, ouders, vrienden en collega's geven een indruk van het aangrijpende gebeuren, en het leed dat er door veroorzaakt werd.

Ik hoorde echter tijdens ons bezoek nog een andere naam die we maar weinig tegenkomen. In de consistoriekamer, na de avonddienst, kwam die naam naar aanleiding van de preek ter sprake.

Het verhaal ging over de grootvader van een van de broeders. Die was nog in het oude vaderland geboren. Daar had de Heere hem ook stilgezet op zijn zelfgekozen weg, de weg van de zondendienst. Een andere keus was er in zijn leven gekomen. De keus van Mozes en Ruth. Een onberouwelijke keus. Toch was er een tijd gekomen dat hij weer zo meegetrokken werd door de verleidingen en verlokkingen van de wereld. Met smart vertelde hij het later ook, hoe God hem weer teruggebracht had, met een gebroken en verslagen hart, diep bedroefd vanwege zijn afwijken van de Heere. Jong was hij nog toen hij in Flakee, waar hij geboren was, naar de Verenigde Staten emigreer-

de. Daar heeft hij zijn verdere leven doorgebracht.

De broeder kon zich zijn opa nog wel herinneren, een ootmoedige man, die grote genade van de Heere gekregen had, maar zulke geringe gedachten van zichzelf had. Toen ik het hoorde werd ik er jaloers op. Zijn leven sprak van de *praktijk* der godzaligheid.

Er is zo'n groot verschil tussen beschouwing en beleving van de waarheid. Een wezelijk verschil. Met de *beschouwing* kun je overeind blijven en zelf groot en belangrijk worden. Je kunt er niet alleen bij in het leven blijven, maar ook groeien en bloeien, en blij met je verkregen kennis, voldaan met je Christen zijn, over de aarde gaan. Met de *beleving* van de waarheid wordt het zo anders. Dan wordt een mens zo arm, zo hulpeloos in zichzelf. Dan is er helemaal geen reden de vlag uit te steken, maar veeleer tot beschaamheid vanwege eigen schuld en dwaasheid. In de beleving van de waarheid wordt Christus onuitsprekelijk dierbaar en wordt Hij op het allerhoogst verhoogd, maar wordt de zondaar ook op het diepst vernederd. Beleving, wat heel iets anders is dan bespreking of beschouwing van de waarheid, geeft verootmoediging, maar ook verwondering en aanbidding. En dan zullen de takken van de boom die het meest met vruchten beladen zijn, ook het laagste buigen. Arm praten is zo moeilijk niet. Maar armoede beleven is wat anders en het wordt maar zo weinig gevonden. Er zijn thans genoeg redenen, theologiserende mensen die het allemaal wel erg goed weten. Maar er zijn er niet zoveel voor wie het wonder steeds groter wordt, dat de Heere zo een als zij zijn niet zat wordt, en ze zelfs overlaadt met Zijn gunstbewijzen.

Die oude broeder had veel mogen leren van de Heere. Hij wist Wie hij toebehoorde, en hij kon vertellen hoe hij kennis gekregen had aan de drie Personen in het Goddelijke Wezen. De Heilige Geest, als de Trooster en Verzegelaar van Gods werk, kende hij, en Die was zijn Leidsman op de pelgrimsweg door het Mesech naar het nieuwe Jeruzalem. Soms waren er nog gezelschappen in New Jersey, ook in de plaats waar hij woonde. En als er

ook uit andere delen van het land afgevaardigden voor een kerkelijke vergadering op bezoek waren, was er meestal wel een avond over om samen te komen en over iets anders te spreken dan over kerkelijke problemen. "Komt, luistert toe gij Godsgezinden..." Dan was de oude broeder er ook, als hij maar enigzins kon. Het was immers zo: "Zoete banden die mij binden aan des Heeren lieve volk."

Zo gebeurde het ook, dat als er reizigers van verre waren, er naar elkaars naam geïnformeerd werd. "Wat is uw naam?" werd ook aan de oude vriend door iemand gevraagd.

Het antwoord was kort, maar zonder opsmuk en oprecht: "Mijn naam," zei hij dan, "is Nabal." Hij voegde er dan als verklaring aan de wat verwonderde gasten toe: "Ja, want dat ben ik: *"Zijn naam is Nabal, en dwaasheid is bij hem."*

En dat meende hij. Daaraan was hij ontdekt. Dat kwam hij maar niet te boven. *"Dwaasheid is bij hem."*

Waar ontmoet je ze die werkelijk Nabal zijn? Mensen wier wijsheid tot dwaasheid geworden is? Die het beleven dat ze van gisteren zijn en niets weten? Die daarom ook maar niet verder kunnen komen dan de bede van Psalm 25: *"Heere, maak mij Uw wegen bekend, leer mij Uw paden."*

Die hun dwaasheid steeds meer moeten inleven en daarom zo blij zijn dat de dichter zegt: *"Daarom zal Hij de zondaars onderwijzen in de weg."*

Zij die met *beschouwing* zich kunnen helpen, weten de weg zo goed en zien die zo helder voor hen liggen. Hoewel er een weg is die iemand

recht schijnt, maar het einde ervan is het verderf. Maar zij die iets van de beleving van de waarheid hebben, moeten maar gedurig bij de hand genomen en als blinden geleid worden.

Wat is het groot dat er een getrouwe, wijze Leraar is, de Leraar ter gerechtigheid, Christus. Hij leert als Machthebbende en niet als de schriftgeleerden. En het heilgeheim wordt aan Zijn vrienden naar Zijn vreeverbond getoond.

Hij vraagt ze ook gedurig: *"Wat is uw naam?"*

En Hij leert ze met ootmoed belijden: *"Mijn naam is Nabal. Want dwaasheid is bij mij."* Maar Hij leert ze ook nog wat anders. Hij doet hen met verwondering Zijn Naam belijden. En Zijn Naam is voor het oprecht gemoed van al Zijn gunstvolk zo onuitsprekelijk zoet. Kent u die Naam boven alle naam?

Ik hoop nog veel Nabals te mogen ontmoeten, mensen die weten dat ze Nabal zijn. Maar die ook weten dat Zijn Naam eeuwig de eer moet ontvangen. De dichter zong ervan in Psalm 72 : 17: *"Zijn Naam zal zijn tot in eeuwigheid; zolang als er de zon is, zal Zijn Naam van kind tot kind voortgeplant worden en zij zullen in Hem gezegend worden; alle heidenen zullen Hem welgelukzalig roemen."*

Dat is, ook in onze tijd, van zoveel beschouwing en zo weinig beleving, de enige verwachting, ook voor ons nageslacht.

Opdat ze Zijn Naam mogen kennen en vrezen.

Een hartelijke groet uit een winters Michigan, ds. C. Vogelaar.

Nederland. Wie zal oprichten als God terneder werpt?' Oranje vertrok naar zijn Engelse verwanten. Was de band tussen Nederland en Oranje voorgoed verbroken? Het leek er sterk op...

Het koningschap van Nederland voor Oranje

De band tussen Nederland en Oranje was sterk genoeg om na de Franse tijd hersteld te worden. De oudste zoon van Willem V keerde terug. Men verzocht hem om zich voor het vaderland in te zetten. Nee, niet als stadhouder, maar als soeverein vorst. Willem I trad aan en regeerde over een nieuw koninkrijk, dat bestond uit Nederland en België. Veel goeds heeft hij voor ons land verricht. Helaas is er ook een zwarte bladzijde aan te treffen in zijn levensboek. Willem I zette de organisatie van de Hervormde Kerk naar zijn hand, hetgeen geleid heeft tot de Afscheiding. Na de dood van zijn eerste echtgenote trad de vorst opnieuw in het huwelijk. Daarover ontstond ongenoegen, omdat ze slechts een hofdame was (toen een te groot verschil in stand), Belgische (kort nadat België zich had losgemaakt) en bovendien rooms. De opvolger van de koning werd Willem II, de held van Waterloo. Willem II bleek maar weinig belangstelling te hebben voor de religie. Het gerucht dat hij zich kort voor zijn dood tot Rome bekeerd had, bleek echter foutief. Willem II was een populair vorst. Hij was getrouwd met Anna Paulowna, dochter van de Russische tsaar Paul I. Zij bleef de russisch-orthodoxe religie trouw. Als Máxima zou besluiten niet over te gaan tot de Nederlandse Hervormde Kerk en prins Willem-Alexander zijn moeder zou mogen opvolgen, zou zij niet de eerste niet-protestantse Nederlandse vorstin zijn!

Enkele Réveilmannen, met een romantisch gevoel voor symboliek, hadden verwacht dat Willem II, de afstammeling in de zevende generatie van graaf Jan, een vroom man zou zijn. Hierin werden zij teleurgesteld. Diverse Oranjes in de 19de eeuw koesterden meer belangstelling voor de vrijmetselarij, terwijl koningin Sophie, de eerste echtgenote van Willem III, spiritistische séances in haar paleis organiseerde! Een opmerkelijk getuigenis lezen we

(Oranje-) Nassau en de Nederlanden

- Overdenkingen bij een prinselijk huwelijk -

(3) De laatste stadhouder

Willem V was een religieus man. Hij was zeer intelligent en muntte uit door zijn geheugen en parate kennis en kende de wetten en regels van de Republiek, de provincies en de steden gedetailleerd. De patriotten schilderden hem af als een tiran óf een nietsnut, hetgeen beide onrede-

lijk is. Toen de Fransen in 1795 de Republiek binnenvielen en verklaarden geen vrede te willen aanvaarden zonder dat de prins zich had overgegeven of het ambt neerlegde, schikte hij zich in zijn verbanning. Het greep hem wel aan en hij sprak: 'De ware bron onzer ongelukken ligt in onze nationale zonden en ongerechtigheden. God heeft een twist met

in de brief van een zekere 'Vrouw' G. van Schuppen te Veenendaal na 'De openbaring die de Koning der kerk mij gegeven heeft in de dingen die haast geschieden moeten'. Zij zag in 1873 dat er in Nederland een overblijfsel van de kerk zou blijven, maar voegde eraan toe: 'Daarna kreeg ik met onzen koning te doen, of de Heere onzen koning daartoe nog gebruiken wilde, dewijl er voor Hem toch niets te wonderlijk is'. Doch 'de koning werd voor mijn aangezicht afgesneden als regeerend vorst en ook niemand van zijn huis. Maar ik heb over ons land zien komen een republieksche regeering in de vreeze Gods en alzoo de Kerke geheel vrij van den staat. Kerkelijke regeering en politieke regeering onderscheidene lichamen, maar de politieke regeering de voedster van des Heeren Kerk'.

Kenden de Oranjes hun historie?

Waarschijnlijk was er bij sommige Oranjes vroeger meer gevoel voor de protestantse historie van hun familie dan nu. Zo bleek dat duidelijk bij koning Willem III, op wiens zedelijk leven beslist het een en ander aan te merken is. Toen de paus aan Nederland een nieuw bisschoppelijk systeem opdrong en in 1853 de Aprilbeweging hiertegen protesteerde, kende de vorst de geschiedenis van Nederland en zijn huis goed! De zuster van die koning, Sophie, gehuwd met Karl-Alexander, groot-hertog van Saksen-Weimar, bezocht in haar nieuwe land eens de plaats waar een roomse kerk gebouwd werd. Ze liet een hofdame de kerk bezichtigen en rapporteren. Toen men Sophie vroeg waarom zij zélf geen kijkje nam, luidde het antwoord: 'Ik moet de kerk bouwen voor mijn katholieke mensen en dat doe ik en dat betaal ik. Indien ik echter niet vanwege officiële redenen ertoe ben gedwongen, zal ik er niet binnengaan, want ik ben een vorstin van het huis van Oranje en protestants van geloof'. Sophie, die ten tijde van Wilhelmina op hoge leeftijd een tijdje onze kroonprinses was, kende dus haar familiegeschiedenis wel! 'Koningin Sophie ondernam overigens als eerste lid van ons Koninklijk Huis de reis naar Rome om de paus te bezoeken. Van de koninginnen Emma en Wilhelmina toont prof. Fasseur in Wilhelmina's tweedelige biografie aan dat zij zich beslist protestants hebben gevoeld.

De latere generaties

Wat is onze samenleving intussen veranderd! Nederland is geen christelijke natie meer. Gods wetten worden vertreden. Moeten wij niet vrezen dat er een einde komt aan Gods lankmoedigheid? Oranje bindt nog steeds de samenleving, bijvoorbeeld bij grote rampen zoals die zich in Enschede en Volendam voordeden. Thans leeft het republikeins gevoel minder dan enkele tientallen jaren geleden. Het vorstenhuis is zelfs populair. Koningin Beatrix wordt in binnen- en buitenland geprezen om de wijze waarop zij haar taak verricht. Maar wat zouden wij ook graag vernemen dat de godsdienst van wezenlijke betekenis voor de huidige familie is. Want hoe wordt Gods dag regelmatig doorgebracht? Bestaat er belangstelling voor een orthodoxe prediking? De prinsessen Irene en Christina namen afstand van de protestantse opvoeding en Marilène van den Broek sprak bij haar huwelijk met prins Maurits nooit te willen overgaan tot de Hervormde Kerk. Máxima zei zich nader te willen oriënteren. Zal zij ook al een dienst in een Gereformeerde Gemeente hebben bijgewoond?

Wij weten niet wat de toekomst brengen zal. Onder ons bestaat een grote liefde voor het koninklijk huis en moge dat blijven. Doch wat zou het groot zijn als ook het kroonprinselijk paar zich zou onderwerpen aan de Hoogste Soeverein van de hemel en de aarde. Mocht het maar de begeerte zijn, de God van velen uit het voorgeslacht te vrezen. Mocht de

Koning der koningen Zélf Zich ontfermen over ons Oranjehuis.

*'t Geheim van alle zegen -
Oranje èn Nederland, hoort! -
Is in Gods vrees gelegen,
Zijn dienst, Zijn gunst, Zijn Woord.*

Zwijndrecht, C.R. van den Berg

Het Rustpunt biedt opvang aan mensen die vanwege psychosociale problemen tijdelijk onderdak behoeven. De opvang van de gasten wordt vorm gegeven door een professionele woonbegeleider, bijgestaan door vrijwilligers. Als regel geldt een verblijfsduur van maximaal zes weken. Voor informatie kunt u bellen naar OnderDak: 078-6849077 (kantooruren). **Voor spoedgevallen is het Rustpunt dag en nacht bereikbaar onder nummer 06 22272697.**

0800-0222334

uisterlijn

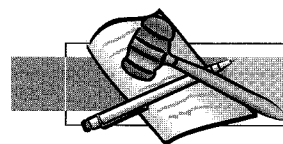
telefonische dienstverlening Gereformeerde Gemeente

Heb je niemand?..?..

Voor jongeren en ouderen een horend oor!!!

U kunt ons bellen:

- op maandag-, donderdag- en vrijdagavond van 19.00 - 22.30 uur;
- op dinsdagmorgen van 09.00 - 12.00 uur;
- op woensdag- en zaterdagmiddag van 13.30 - 17.00 uur.

Kerknieuws

Beroepen:

te Hoofddorp, te Nieuwerkerk (Zld) en te Poortugaal: ds. A.J. Gunst te Benthuisen; te Krabbendijke: ds. M. Karens te Werkendam; te Mijdrecht: ds. A.M. den Boer te Dirksland; te Ouddorp: ds. J. Driessen te Doetinchem; te Oudemirdum: ds. J. Schipper te 's-Gravenpolder.

Bedankt:

voor Kampen en voor Lisse: ds. G.J. van Aalst te Ridderkerk.

KERKELIJK JAARBOEK VERHUISBERICHT

Het nieuwe adres van mevrouw L. Snoep-Verwoerd is.: Mendeldreef 2, 2163 KL Lisse, tel. 0252-419482

AANGEPASTE KERKDIENST TE MOERKAPELLE

D.V. zaterdag 2 maart zal in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Moerkapelle een aangepaste kerkdienst worden gehouden voor mensen met een verstandelijke handicap. In deze dienst hoopt voor te gaan ds. J. B. Zippro. De dienst begint om 15.00 uur.

Verslag van de vergadering van de Particuliere Synode Oost, gehouden op 29 november 2001 te Barneveld

De synodevergadering werd voorafgegaan door een bidstond, waarin vooring ds. L. Blok. De kerkdienst vond plaats op donderdag 29 november in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Barneveld. Ds. Blok bediende het Woord naar aanleiding van Psalm 67: 2.

Na afloop van de bidstond opent ds. F. Mulder als predikant van de roepende kerk van Scherpenzeel de vergadering. Hij laat zingen Psalm 138 : 3, leest Psalm 138 en gaat voor in gebed. Hij heet alle aanwezige afgevaardigden en belangstellenden welkom. In verband met het feit dat zojuist de bidstond heeft plaatsgevonden, spreekt hij verder geen meditatief openingswoord.

De drie classes blijken volgens de lastbrieven wettig vertegenwoordigd door 12 predikanten en 12 ouderlingen.

De vergadering verkiest ds. L. Blok tot preses, ds. C.J. Meeuse tot assessor-preses, ds. J. Driessen tot eerste scriba, ouderling J.T. van den Berg tot tweede scriba. Ouderling J. Bonhof wordt bij acclamatie tot quaestor benoemd.

De acta van de vergadering van de Particuliere Synode Oost d.d. 31 mei 2001 zijn alreeds bij mandaat door het toen fungerend moderamen vastgesteld.

Vervolgens brengen deputaten artikel 48 van de andere Particuliere Synoden hun groeten over. Dit geschiedt achtereenvolgens door ds. M. Karens namens de Particuliere Synode Zuid-West, ds. C. de Jongste namens de Particuliere Synode Zuid en ds. J.J. van Ekeveld namens de Particuliere Synode Noord-West. Zij wensen de vergadering licht en wijsheid vanuit de bediening van de Koning van de Kerk toe.

Het enige ingekomen stuk betreft het verzoek van deputaten art. 49 van de P.S. Oost aan de roepende kerk om de Particuliere Synode vervroegd bijeen te roepen. Dit naar aanleiding van het besluit terzake van de classis Barneveld van 7 september 2001 tot toelating van ds. J. Veenendaal tot predikant van de Gereformeerde Gemeenten.

Vervolgens komt aan de orde het rapport van deputaten art. 49 betreffende de overkomst van ds. J. Veenendaal. De preses geeft de deputaten art. 49, ds. P. Melis en ds. A. Schreuder, de gelegenheid hun rapport d.d. 5 november 2001 toe te lichten. Deputaten geven een nadere toelichting op hun standpunt dat zij het gewenst achten dat een meerdere vergadering hierover zal beslissen.

Nadat verschillende afgevaardigden hun mening hebben uitgesproken vat de preses de gevoerde discussie als volgt samen: ds. Veenendaal heeft reeds ter classisvergadering verslag gedaan van zijn genadestaat en roeping tot het ambt. Dat staat nu niet ter discussie. Als wij de overtuiging hebben dat de Heere ds. Veenendaal in Zijn dienst heeft geroepen dan is voor onze

vergadering de vraag of hij in onze gemeenten met vrucht kan dienen. In dat verband is ook van wezenlijke betekenis de vraag hoe zijn weg naar de Gereformeerde Gemeenten is geleid.

Ds. Schreuder stelt voor om op basis van de tot nu toe gevoerde discussie een aantal vragen aan ds. Veenendaal voor te leggen. De preses stelt eerst deputaten art. 48 van andere Particuliere Synoden in de gelegenheid de vergadering van advies te dienen.

Deputaten spreken uit verheugd te zijn over de waardige wijze waarop de bespreking tot nu heeft mogen verlopen en achten het een goede gedachte betrokkene een aantal feitelijke vragen voor te leggen. Op voorstel van de preses wordt besloten ds. Veenendaal te vragen in het bijzonder een verklaring te geven van Gods leiding met hem inzake zijn weg naar de Gereformeerde Gemeenten.

Ds. Veenendaal legt desgevraagd terzake een verklaring af.

Geen der afgevaardigden blijkt behoefte te hebben ds. Veenendaal naar aanleiding van diens afgelegde verklaring nadere vragen te stellen. Hij verlaat vervolgens de vergadering.

De preses vraagt of de vergadering nog behoefte heeft aan nadere beraadslaging. Dit blijkt niet het geval te zijn.

Alvorens over te gaan tot stemming, stelt de preses de deputaten art. 48 van de andere Particuliere Synoden nogmaals in de gelegenheid advies uit te brengen. Zij onderstrepen het ingrijpende van de door de vergadering te nemen beslissing, zowel bij toelating als bij afwijzing.

Vervolgens wordt tot schriftelijke stemming overgegaan. De uitslag van de stemming is dat de vergadering zich bij meerderheid van stemmen uitspreekt voor toelating van ds. Veenendaal.

De preses concludeert, dat deze beslissing betekent dat de Particuliere Synode instemt met het besluit van de classis Barneveld d.d. 7 september 2001 tot toelating van ds. J. Veenendaal tot predikant van de Gereformeerde Gemeenten. Dit classisbesluit, dat was opgeschort door het verzoek van deputaten art. 49 tot bijeenroeping van de Particuliere Synode, kan thans worden geëffectueerd. Dit betekent dat ds. Veenendaal met ingang van heden in het gehele verband van de Gereformeerde Gemeenten mag voor-

gaan. De classis Barneveld zal nu overeenkomstig de Synodale regeling van 1971 in zijn eerstvolgende vergadering moeten besluiten omtrent beroepbaarstelling. Het moderamen van de laatstgehouden classis wordt verzocht alle gemeenten van de genomen besluiten mededeling te doen.

Naar aanleiding van enkele vragen uit de vergadering omtrent de status van de nu overgekomen predikant, met name in het licht van het feit, dat hij eerder zijn ambt heeft neergelegd, wordt besloten dat de Particuliere Synode een brief zal richten aan de Commissie Kerkrecht met verzoek na te gaan of de synodale regeling van 1971 wellicht aanvulling c.q. aanpassing behoeft.

De preses deelt ds. Veenendaal de genomen besluiten mede. Hij roept hem een hartelijk welkom toe in de kring van de Gereformeerde Gemeenten en wenst hem toe dat hij de genade des Heeren kennelijk in deze weg zal mogen ervaren en dat de Heere hem een plaats in onze gemeenten moge schenken.

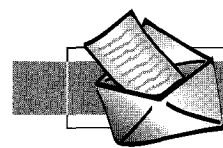
Ds. Veenendaal dankt na de Heere de vergadering hartelijk voor het geschonken vertrouwen en zegt de begeerte te hebben dit vertrouwen met de hulp des Heeren niet te beschamen. Hij hoopt op een plaats in het midden der gemeenten. Op voorstel van de preses wordt hem de zegenbede uit Psalm 134 : 3 toegezongen.

De quaestor deelt mede, dat thans geen bijdragen van de classes nodig zijn.

De gemeente Urk wordt aangewezen om de Particuliere Synode Oost bijeen te roepen op de reeds tijdens de vorige Synode vastgestelde datum van Deo Volente 16 mei 2002 in Kampen. Daaraan voorafgaand wordt op 15 mei op Urk onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad van de roepende kerk een bidstond gehouden, waarin hoopt voor te gaan de preses van deze vergadering, ds. L. Blok te Ermelo.

De preses spreekt een kort slotwoord, waarin hij de vergadering dankt voor de wijze waarop in deze ingrijpende kwestie mocht worden vergaderd. Op zijn verzoek beëindigt de assessor-preses, ds. Meeuse, de vergadering. Deze laat zingen van Psalm 119 : 9, waarna hij voorgeat in dankgebed. Daarna sluit de preses de vergadering.

Ds. J. Driessen, scriba.

Berichten

DISTRICT UTRECHT -16

Op D.V. donderdag 7 maart districtsavond te Houten in de Eskol kerk.

Thema: "Leefwereld van tieners en hun gedrag." Inleider de heer A. Karels. Aanvang 19.45 uur.

KOOR- EN SAMENZANGAVOND

D.V. zaterdag 23 februari wordt in de Nederlandse Hervormde kerk in Tholen een avond georganiseerd met een breed programma aan muzikale en instrumentale hoogtepunten. De organisatie is in handen

van het Jongerenkoor "HANANJA", dat de onlangs opgenomen cd hoopt te presenteren.

De leiding berust bij ds. C. de Jongste. Alle medewerkenden zullen zowel gezamenlijk als alleen te beluisteren zijn. Voor de belangstellenden is het belangrijk te weten dat er veel samenzang is.

Ook zal het zangkwartet "Camersta Vocale" aanwezig zijn. De nieuwe cd, die de titel: "Om God, hun Koning, t'eren" kreeg, is voor het eerst verkrijgbaar.

De toegang is gratis. Er wordt wel een collecte gehouden, bestemd voor de stichting Doe Wel, onderdeel van de stichting Bijzondere Noden van de Gereformeerde Gemeente. Het doel is hulp aan Afgaanse vluchtelingen.

De avond begint om 20.00 uur, de kerk is om 19.30 uur open.

EXCURSIE/JAARVERGADERING VOGG AFDELING CENTRUM

Op D.V. zaterdagmiddag 2 maart 2002 zal de afdeling Centrum een bijzondere excursie organiseren naar het Bätz Witte orgel van de Ned. Herv. Kerk, Kerkstraat 32, te Leerdam. Aanvang 14.00 uur.

De invulling is weliswaar afgekeken van de afdeling West, maar dat komt door het goede gerucht!!

Drie organisten zullen improviserend kerkelijk orgelspel presenteren op basis van twee psalmen en uitleidend orgelspel.

We hebben hiervoor drie gekwalificeerde organisten uitgenodigd: **Kees Geluk**, **Chiel-Jan van Hofwegen** en **Bram Brandemann**.

Deze organisten zullen laten horen hoe het kan. Ook zullen we ruimte maken om te laten horen hoe het vooral niet moet.

Na de pauze zal er een forumdiscussie plaats vinden o.l.v. onze voorzitter met als forumleden de organisten.

Aangezien deze vergadering onze jaarvergadering is zal er ook kort enige aandacht worden besteed aan de huishoudelijke zaken.

Wij hopen, mede met het oog op de

samenzang, op een ruime belangstelling van zowel leden als niet-leden.

PSALMZANGAVOND MET BOVENSTEM

D.V. zaterdag 16 maart 2002 zal er een Psalmzangavond met bovenstem gehouden worden in de Grote of St. Maartenskerk te Zaltbommel. Aanvang: 19.30 uur.

Ds. W. J. Karels zal deze avond leiden. Organiste is Henriëtte van Maelsaek. Medewerking wordt verleend door de bovenstemgroep van Hardinxveld-Giesendam e.o.

De opbrengst van deze avond is ten bate van de Vakantieweken Gehandicapten van de Gereformeerde Gemeenten.

Er zal van deze avond een CD-opname gemaakt worden. De CD is op deze zangavond te bestellen en kost € 17,- per stuk. Een MC kost € 12,- per stuk (incl. verzendkosten).

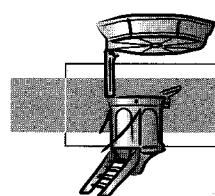
Voor verdere informatie en/of bestellingen: J. Buyk, tel. 0184-612653 en H. van Maelsaek, tel. 0184-422304/418343.

KOOR- EN SAMENZANGAVOND in de Petra-kerk van de Gereformeerde Gemeente van Kapelle-Biezeling

Op D.V. zaterdag 2 maart a.s. is er in de kerk van de Gereformeerde Gemeente van Kapelle-Biezeling een Koor- en Samenzangavond. Aanvang 19.30 uur. Medewerking verlenen: Gemengd koor 'Crescendo' Kapelle, Jeugdkoor 'Jonge Crescendo' Kapelle, Gemengd koor 'Sursum Corda' Middelburg-C en Jeugdkoor 'Bijde Stemmen' Middelburg-C. De netto-opbrengst van de collecte is bestemd voor het Deputaatschap Evangelisatie van de Gereformeerde Gemeente t.b.v. de uitgave van een boekje over de Jozef-geschiedenis in 4 talen voor de kinderevangelisatie.

De organisatie van deze avond gaat uit van Ring Zeeland van Zangverenigingen van de Gereformeerde Gemeenten. Iedereen is hartelijk welkom.

18.00 uur ds. den Boer; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Eindhoven 10.00 uur (H.A.) en 15.30 uur ds. M. Karens; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 9.30 en 18.30 uur ds. Baan; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur ds. Clements; Ermelo 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Moens en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 uur (H.A.) en 16.00 uur ds. Zippro; 's-Gravenpolder 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Haarlem 19.00 uur ds. Beens; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur (H.D.) en 16.30 uur ds. Silfhout; Hoofddorp 9.30 uur (H.A.) en 19.00 uur ds. Verweij; Hoogvliet 10.00 uur (H.A.) en 16.00 uur ds. P. Mulder; Houten 11.00 en 16.30 uur ds. v/d Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Schreuder; Kapelle-Biezeling 9.30 en 18.00 uur ds. Tanis en 14.00 uur leesdienst; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur ds. Beens; Klaaswaal 15.00 uur ds. F. Mulder (Ned. Herv. Kerk); Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. P. Blok; Krabbendijke 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds. Mouw; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur leesdienst; Leiderdorp 10.00 uur (H.A.) en 16.30 uur ds. Boogaard; Lelystad 16.00 uur ds. Baan; Lemmer 19.00 uur ds. Vreugdenhil; Lisse 15.30 uur ds. Verweij; Marknesse 14.30 uur ds. Veenendaal; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. van Gelder; Middelburg-Centrum 9.30, 14.00 en 18.30 uur ds. van Dieren; Middelburg-Zuid 9.30 en 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Naaldwijk 14.30 uur dhr. G. Pater; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. de Wit; Nieuwdorp 14.00 uur dhr. Verschuure en 18.30 uur ds. van Gelder; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. Visscher; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Oostburg 10.00 en 15.30 uur ds. A.B. v/d Heiden; Oosterend-Texel 10.00 en 16.00 uur ds. van Dijk; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Oostvoorne 18.00 uur ds. P. Mulder; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J. Karens; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Schipper; Poortugaal 9.30 en 15.30 uur ds. L. Blok; Puttershoek 10.00 en 16.30 uur ds. Baaijens; Rheden 19.00 uur ds. W.J. Karels; Ridderkerk-Slikkerveer 14.30 uur ds. de Wit; Rijssen-Noord 9.30, 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol; Rijssen-Zuid 9.30, 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Scherpenisse 9.30, 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Soest 9.30 en 19.00 uur ds. Tuinier; Stad a/h Haringvliet 10.00 en 18.00 uur ds. J. Karels; Stolwijk 10.00 uur ds. Paul; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur leesdienst; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. de Jongste en 14.30 uur lees-

Predikbeurten

ZONDAG 24 FEBRUARI 2002

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Neele en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. de Pater; Aalst 14.30 uur ds. J. de Pater; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. v/d Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. Kleppe; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Driessen; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 19.00 uur ds. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. Gunst; Berkenwoude 9.45 en

19.00 uur ds. F. Harinck; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Boskoop 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. Mondria; Breda 18.30 uur ds. M. Karens; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 15.30 uur ds. W. Harinck; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; Delft 10.00 en 17.30 uur dhr. G. Pater; Den Helder 10.00 en 16.00 uur dhr. van Boven; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Schot; Deventer 19.00 uur ds. Meeuse; Dirksland 10.00 en

dienst; Uddel 11.15 en 18.30 uur leesdienst (Ned. Herv. Kerk); Urk 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Utrecht 18.30 uur ds. v/d Net; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur ds. W.J. Karels; Vlaardingen 16.30 uur ds. Paul; Vlissingen 14.30 uur ds. Tanis; Waarde 9.30 uur ds. (H.A.) en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. van Krimpen; Werkendam 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 9.30 en 18.00 uur dhr. Verschuure; Yerseke 9.30 en 14.00 en 18.00 uur dhr. Hoogerland; Zeist 10.00 uur (H.A.) en 18.30 uur ds. van Ekeveld; Zoetermeer 10.00 uur (H.A.) en 16.30 uur ds. Golverdingen; Zwijndrecht 9.30 en 16.00 uur ds. Mijnders; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. Veenendaal.

DINSDAG 26 FEBRUARI 2002

Aalst 19.30 uur ds. Kleppe; Borssele 19.30 uur ds. van Gelder; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. Vermeij; Dirksland 19.30 uur ds. den Boer (bijbellezing); Hellevoetsluis 19.30 uur ds. J. de Pater; Hoofddorp 19.30 uur ds. Baan; Oud Beijerland 19.30 uur ds. de Wit; Puttershoek 19.30 uur ds. v/d Net; Uddel 19.30 uur ds. Mouw.

WOENSDAG 27 FEBRUARI 2002

Brakel 14.30 en 19.00 uur ds. J. de Pater (biddag); Dordrecht 19.45 uur ds. P. Mulder (bijbellezing); Drachten 19.30 uur dhr. Hoogerland; Enkhuizen 19.30 uur ds. van Krimpen; Katwijk aan Zee 19.45 uur dhr. Verschuure; Nunspeet 19.30 uur ds. Meeuse (bijbellezing); Oostvoorne 15.00 en 19.30 uur (biddag) ds. Beens; Poortvliet 10.00 en 14.30 en 18.30 uur ds. Tuinier; Rijssen-Noord 19.30 uur ds. van Dieren; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Brugge en 14.00 uur ds. de Jongste (biddag); Sint Annaland 9.30 en 14.00 en 18.00 uur ds. Verweij (biddag); Sint Philipsland 9.30 en 18.30 uur ds. Schipper (biddag); Soest 19.30 uur ds. Schreuder; Stolwijk 19.30 uur ds. Veenendaal; Veen 14.30 en 19.30 uur ds. M. Karens (biddag).

DONDERDAG 28 FEBRUARI 2002

Eindhoven 19.30 uur ds. van Ekeveld; Kampen 19.30 uur ds. Baan; Oosterend- Texel 19.30 uur ds. van Dijk (bijbellezing); Poortugaal 19.30 uur ds. Tanis; Rhenen 19.30 uur ds. Vogelaar; Rotterdam-Zuid 19.45 uur ds. F. Mulder; Vlaardingen 19.30 uur ds. Mondria; Wageningen 19.30 uur ds. Verweij.

VRIJDAG 1 MAART 2002

Den Helder 19.15 uur ds. van Dijk.

ZATERDAG 2 MAART 2002

Moerkapelle 15.00 uur ds. Zippro (aangepaste kerkdienst).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH,

gem. Alkmaar; zondag 27 februari om 10.00 en 17.00 uur de heer G.D. Pas.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70; dienst iedere zondag om 10.30 uur. Catechisatie: dinsdagavond om de twee weken 18.15 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; Kerk van

de Zevende Dags Adventisten, Eeskwerd 1; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. v.d. Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107; diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. Bijbelstudie: iedere woensdagavond om 20.00 uur.

Advertenties

begrafenisverzorging
T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam en omstreken.
Opbaar mogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.
Geen crematies.
Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 15
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 460 05 09
Fax 010 - 435 70 12

Te huur voor het hele jaar door: Ruime **vakantiewoning** met 8 slaapplea-
plaatsen in **Alberta-Canada**, omge-
ving van Lethbridge. Dicht bij Wa-
terton Park en Amerikaanse grens. U
hebt een schitterend uitzicht op de
prairie en de Rocky Mountains.
Voor inlichtingen: 0571-292950.

*Orgelmakerij
Boogaard*

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSEN
Telefoon 0548-521637
Telefax 0548-544904

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM

Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
Tel. (0187) 482614 - Fax (0187) 484520

HOUTSNIJWERK is ook voor U be-
taalbaar! J. Ockerse snijdt voor elke
beurs en elk formaat; bijv. bijbelteksten
voor trouw, belijdenis en jubilea. Ook bij-
bellessenaars. Laat u vrijblijvend voor-
lichten. **Kraatsweg 17, 6732 EV Hars-
kamp. Tel. 0318 - 456383.**

AVONDMAAL-SERVIEZEN

Uit voorraad of naar tekening.

Schoonhovens Silverhuys B.V.

Postbus 35, 2870 AA Schoonhoven,
Telefoon 0182 - 382614.

Agressie
Mishandeling
Doodschoppen
Vandalisme
Riskant verkeersgedrag

komen vaak voort
uit alcoholgebruik

Hoe lang accepteren
we dat nog?

CBD
CHRISTELIJKE BEWEGING VOOR
DRANKGESTELDING

Informatie: Stg. CBD, Antwoordnr 2410, 6800 VJ Arnhem

T.b.v. De zending bieden wij u de volgende preekcassettes te koop aan:

Ds. G.J. Baan Matth. 26 : 69-75
 Ds. P. Blok Ps. 40 : 4
 Ds. A.A. Brugge Joh. 16 : 14
 Ds. C.A. v. Dieren Numeri 35 : 10 - 12
 Ds. J. Koster Matth. 28 : 20
 Ds. A. Moerkerken Filipp. 1 : 6
 Ds. A.H. Verhoef 2 Cor. 4 : 6
 De 7 cassettes zijn helder en duidelijk opgenomen. De prijs is slechts € 23,- Geen Porto.
 Inl. I. Bos, Leusbroekerweg 15, 3832 BG Leusden. Tel. en Fax nummer: 033-2862261 Dagelijks van 8-22 u. Bgg. 06-28378488.

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ **Horssen bv**

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
 Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
 Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
 Theologische werken - Dagboeken
 Bijbel- en Catechismusverklaringen
 Leesboeken voor jong en oud
 Voordeelaanbiedingen
 Tweedehands en Antiquarisch
 Psalm- en Muziekboeken
 Bladmuziek (noten en klavarskribo)
 CD's en Musicassettes
 Boeken- en CD-bonnen
 Wens- en Gelegenheidskaarten

- Voor een waardige en stijlvolle verzorging van begrafenissen, naar wens van de familie;
- Geen crematies;
- Opbaren met kistkoeling in het sterfhuis of in de voor u bekende aula's;
- Dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden; ook voor de verzorging van de overledene door een gediplomeerde verpleegster.

AL UW PERSOONLIJKE WENSEN WORDEN DOOR ONS IN ALLE RUST EN VERTROUWELIJK BEHARTIGD.

Begrafenisonderneming de Jongh

Kerkstraat 15a, 4181 AA Waardenburg
 Tel. 0418-652039

Reepijzer 5
 3371 JC Hardinxveld-Giessendam
 Tel. 0184-611154

KOSTER

Begrafenisonderneming

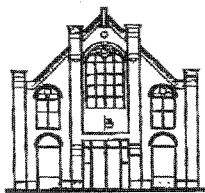
Voor uitvaartzorg in:

- ◆ Scherpenzeel
- ◆ De Valk-Wekerom
- ◆ Barneveld
- ◆ Amersfoort
- ◆ Veenendaal
- ◆ Renswoude
- ◆ Kootwijkerbroek
- ◆ Woudenberg

Geen crematies

Prinsenaan 30
 3925 BM Scherpenzeel

Tel. 033 277 0555

Bijbelcentrum 'Bij Simon de Looier'

Evangelisatiepost Gereformeerde Gemeente Amsterdam
 Looiersgracht 70-72, 1016 VT Amsterdam Tel. 020-6227742

Al uw **boeken en CD's** kunt u bij ons bestellen.

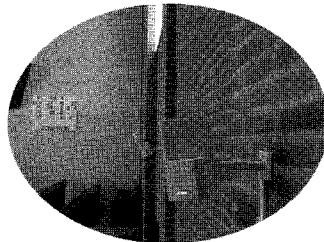
De opbrengst is bestemd voor het evangelisatiewerk.

Bij een bestelling boven €30 betaalt u geen portokosten.

U kunt telefonisch bestellen: **0252-419560 of 079-3417962.**

Ook hier hebben wij het geluid verzorgd!

Uw (kerk)zaal had hier ook kunnen staan!

Van Gelder Elektronica

Carry van Bruggenstraat 339422 KM
 Smilde tel: 0592 415 509
 email: vge@vangelderelektronica.nl
 www.vangelderelektronica.nl

Voor een paar dagen of langer, gezelligheid en sfeer, **PENSION DE PEEL**, gelegen in de mooie Betuwe, waar het gewoon goed is. Fam. Knuivers, Boveneindsestraat 14, 4041 EJ Kesteren. Tel. 0488-481687.

CANADA BEZOEKERS.

Wij hebben twee bej. woningen te huur in het bej. teh. van de Ger. Gem. te Norwich, Ont.
 Inl. tel. 001-519-863-2574.

Harkes Begrafenis

Voor een stijlvolle begrafenis

Berkenbroek 7
 2811 NZ Reeuwijk
 tel. 0182 - 30 04 23

Dag en nacht bereikbaar

Opbaring in iedere door u gewenste rouwkamer of aula.
 Thuisopbaring met koeling.

Wij verzorgen
 alleen begrafenissen

Nog niet besteld??

M. Golverdingen v.d.m. Heimwee naar God

Zeven indringende preken voor jong en oud t.b.v. de verbouw van het kerkgebouw van de Ger. Gemeente te Gorinchem.

Harde kaft, heldere letter, 132 p.
 €12,50 (excl. verzendkosten)

Bestel nu!

Lectuurcommissie, A.R. Visscherpad
 12, 4207 MD Gorinchem
 0183-665993/620862/622399
 of per e-mail sdpost@gomarus.nl

TEXEL. Ruim gelegen 6-8 pers. bungalows, 3-sl.k., wasm. en 4-6 pers. stacaravans, 2 sl.k., douche. Bel voor de folder: 0222-318391. Vakantieoord 'De Verrassing', Bijenkorfweg 6, Oosterend.

Ziet, de Bruidegom komt!

Belijdenis-
 geschenk!

Interessante SRB-lezingen over de tekenen der tijden, de wederkomst en het verlangen naar de hemel. Nu volop actueel.

**EURO-
 PRIJS: 14,-**

163 pag.
 mooie
 uitg.

Vorige jubileum-
 bundel "Leer ons
 bidden" is nog
 verkrijgbaar
 slechts €12,48

Ds. D.J. Budding,
 ds. P. den Butter,
 ds. A. Kort, ds. A.
 Moerkerken, e.a.

**Uitgeverij
 'de Ramshoorn'**
GOES

**Bel&Bestel tot 22.00 uur
 0113-230 340
 of fax: 0113-218 691**

Stuur vandaag nog uw bestelling naar: Uitgeverij
 De Ramshoorn, Antwoordnummer 860, 4460 WB. GOES

Ook verkrijgbaar in de boekhandel